

Rovers, B. 1998. "Werkt wijkveiligheid?" NG-Magazine (bijlage nieuwsbrief veiligheidsbeleid).

Werkt wijkveiligheid?

Laat ik maar met de deur in huis vallen: van het wijkveiligheidsbeleid heb ik nooit veel begrepen. Ineens was het er (ergens in '92 geloof ik) en het was ook meteen onontkoombaar. Op bijeenkomsten met veiligheidsfunctionarissen sprak iedereen met een vanzelfsprekendheid over wijkveiligheid, alsof het er altijd geweest was. Nimmer, en ik bedoel echt *nooit*, heb ik iemand horen uitleggen wat nu de portee van deze aanpak is.

Waarom hangen we in godsnaam beleid op aan wijken, wat kan daar het doel van zijn? 'De sociale cohesie bevorderen', hoor je dan zeggen. Dit is wel een vreemd doel. Wie komt er in deze tijd op het idee te veronderstellen dat mensen hun sociale contacten via de wijk (willen) organiseren?! Dit ruikt heftig naar spruitjes. Maar, zo beweren de voorstanders van de wijkaanpak, er bestaat een relatie tussen gebrekkige sociale cohesie en de mate waarin wijken met criminaliteitsproblemen kampen. Zeker waar, maar het is de vraag of het één tot het ander leidt. Recente studies plaatsen hier grote vraagtekens bij. Bovendien leidt het verbeteren van de sociale cohesie in een buurt niet onder alle omstandigheden tot sociaal gewenste uitkomsten.

Het wijkveiligheidsbeleid richt zich in belangrijke mate op het verbeteren van de sociale cohesie door het terugdringen van de (vaak zeer hoge) verhuismobiliteit. De overheid slaagt er echter niet in een ander nijpend probleem onder de knie te krijgen: de voortschrijdende ruimtelijke segregatie, die leidt tot een toenemende concentratie van sociale problemen in een beperkt aantal buurten (Jaarboek GSB 1997). Door in deze buurten de sociale cohesie te bevorderen, bestendig je onbedoeld de ruimtelijke segregatie.

Het is ook naïef om te denken dat in de gegeven omstandigheden sociale cohesie alleen maar positieve effecten heeft. Neem de rellen in de Oosterparkbuurt in Groningen. Het lijkt me sterk dat deze wijk kampt met een cohesieprobleem; de 'muitende' jongeren wisten elkaar uitstekend te vinden en na de rellen bleken de meeste oudere inwoners graag bereid hen de hand boven het hoofd te houden (tegenover de politie). Is het heel gedurfd om te stellen dat deze rellen niet ondanks maar dankzij de sociale cohesie tot stand kwamen?